

กุ้งฟอย-หอยขม ปูนา-ปลาช่อน

สัตว์นาทำเงิน

ยกสัตว์นามาทำเงินในริ้วบ้านแบบวิถี **“คนเมือง”**

กุ้งฟอย

หอยขม

ปลาช่อน

ปูนา

- วิธีทำ **น้ำปู**..อย่างละเอียด
- **หลอก**..ปูนาผสมพันธุ์ได้ปีละ 3 ครั้ง
- เลี้ยง **หอยขม**..ในบ่อซีเมนต์ ฟันเกือบครึ่งแสน/เดือน
- ฟันที่จิว..เลี้ยง **กุ้งฟอย**..ในบ่อพลาสติก..ทุนต่ำ..เงินสูง
- **ปลาช่อน**..วิเศษฟาร์ม..ครบวงจรเรื่องเลี้ยง..เพาะพันธุ์..แปรรูป

ปลาช่อนว่ายน้ำรอกินอาหาร

ปลาช่อนขนาด 6 นิ้ว

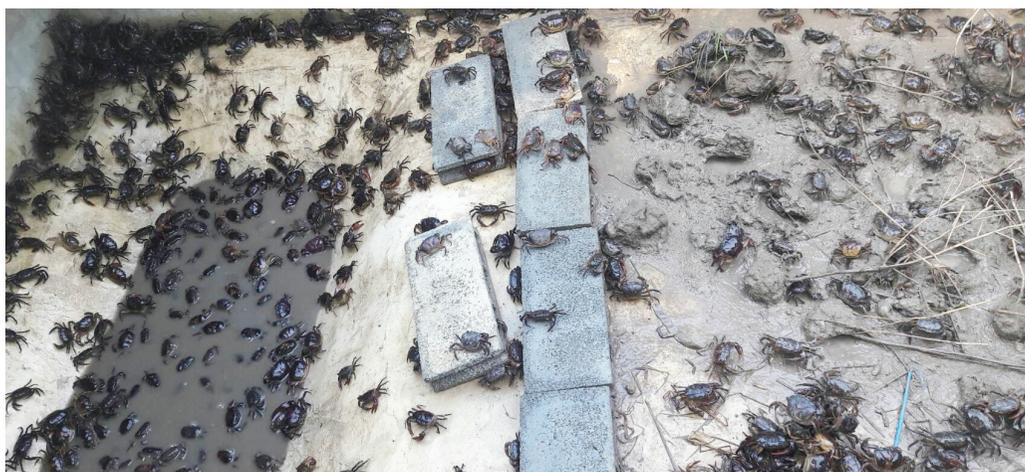
กึ่งฟอย-หอยขม-ปูนา-ปลาช่อน สัตว์นาทำเงิน

ปูนาตัวผู้

ปูนาตัวเมีย

เลี้ยงปูนาในบ่อปูน

กุ้งฟอย-หอยขม-ปูนา-ปลาช่อน สัตว์นาทำเงิน

บ่อดินเลี้ยงหอยขมและกุ้งฝอย

ตาข่ายกันนกมากินปลาช่อน

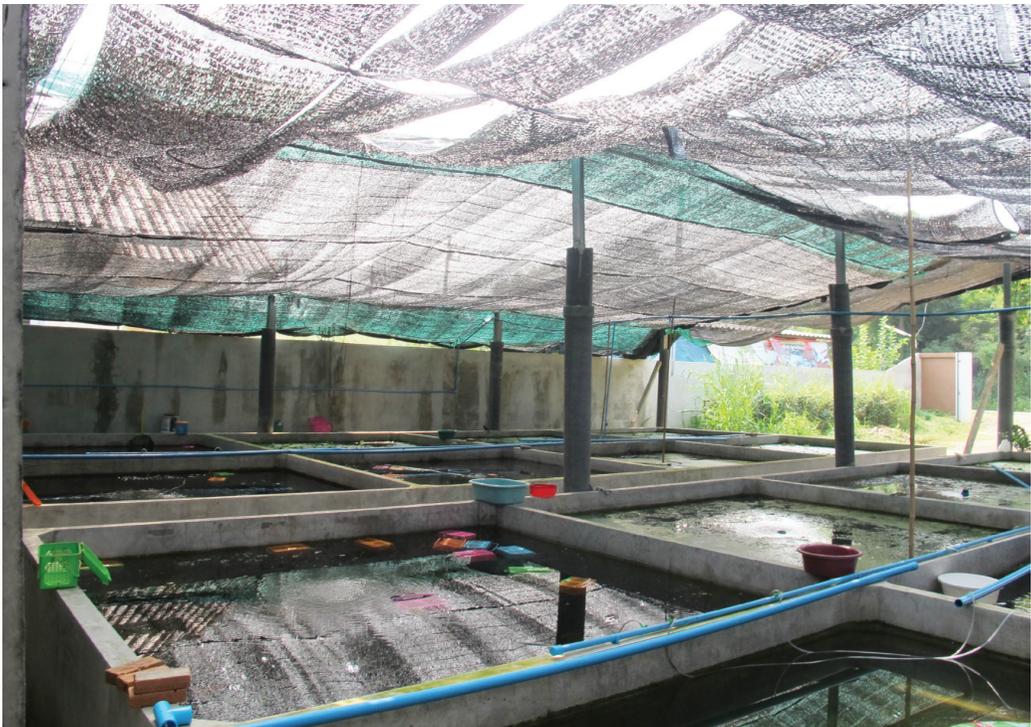

กุ้งฝอยขนาดบรีโทก

กึ่งฟอย-หอยขม-ปูนา-ปลาช่อน สัตว์น้ำทำเงิน

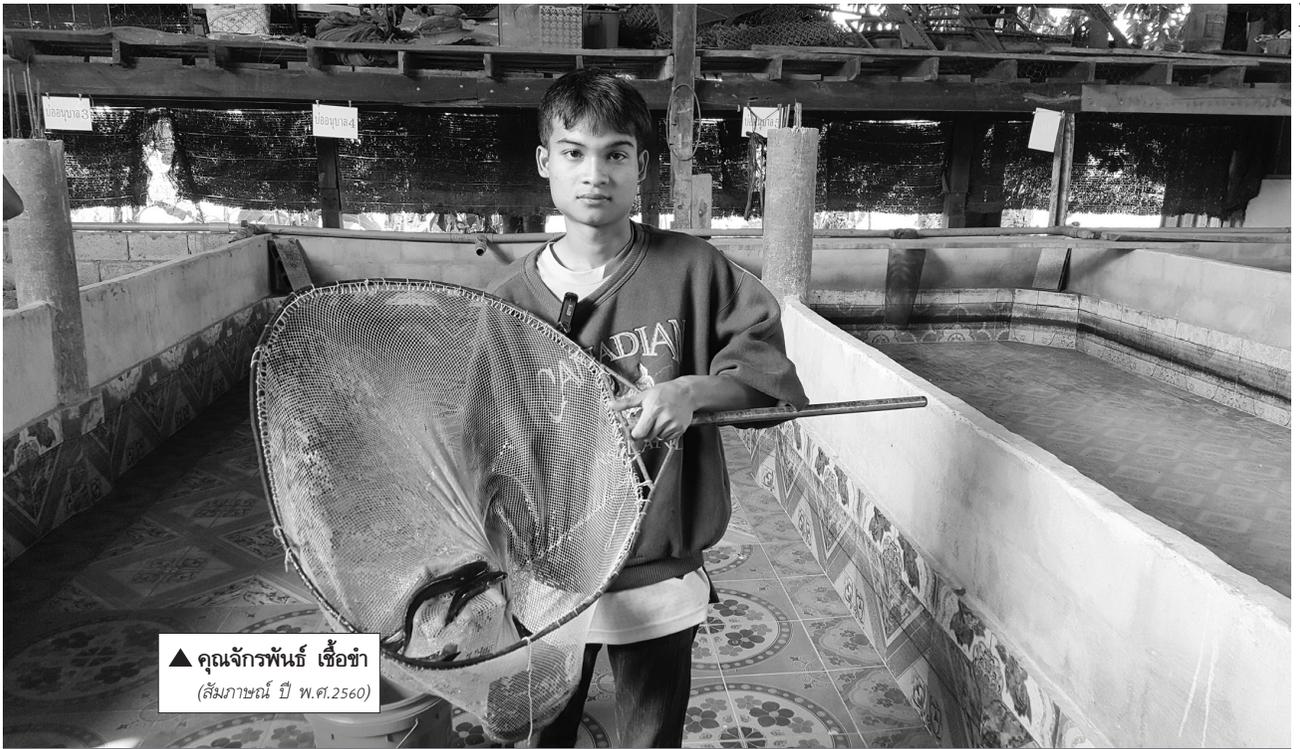

หอนขมที่เลี้ยงในบ่อกึ่งฝอย

ควรรอกแบบบ่อเลี้ยงสัตว์น้ำให้มีขนาดเล็ก แต่มีจำนวนหลายบ่อ

กึ่งฝอย-หอยขม-ปูนา-ปลาช่อน สัตว์นาทำเงิน

▲ คุณจักรพันธ์ เชื้อขำ
(สัมภาษณ์ ปี พ.ศ.2560)

สุดยอดฟาร์มปลาช่อนอินทรี ครบวงจรเรื่อง “เลี้ยง-เพาะพันธุ์-แปรรูป” ที่ ปลาช่อนวิเศษฟาร์ม

“จักรพันธ์ เชื้อขำ เจ้าของฟาร์ม ‘ปลาช่อนวิเศษฟาร์ม’ จ.อ่างทอง ฟาร์มเพาะเลี้ยงปลาช่อนอินทรีในบ่อดิน&บ่อปูนครบวงจร ทั้งเลี้ยงขายเนื้อ ขายพันธุ์ เพิ่มมูลค่าด้วยการแปรรูปถนอมอาหาร และเป็นอาหารเลิศรสพร้อมรับประทาน เนะปล่อยปลาช่อน 16,000 ตัว หักต้นทุนแล้วกำไรเหลือเกือบแสนเลยทีเดียว”

เล่าเรื่องปลาช่อนของหนุ่มวัยละอ่อน หัวก้าวหน้าไกล

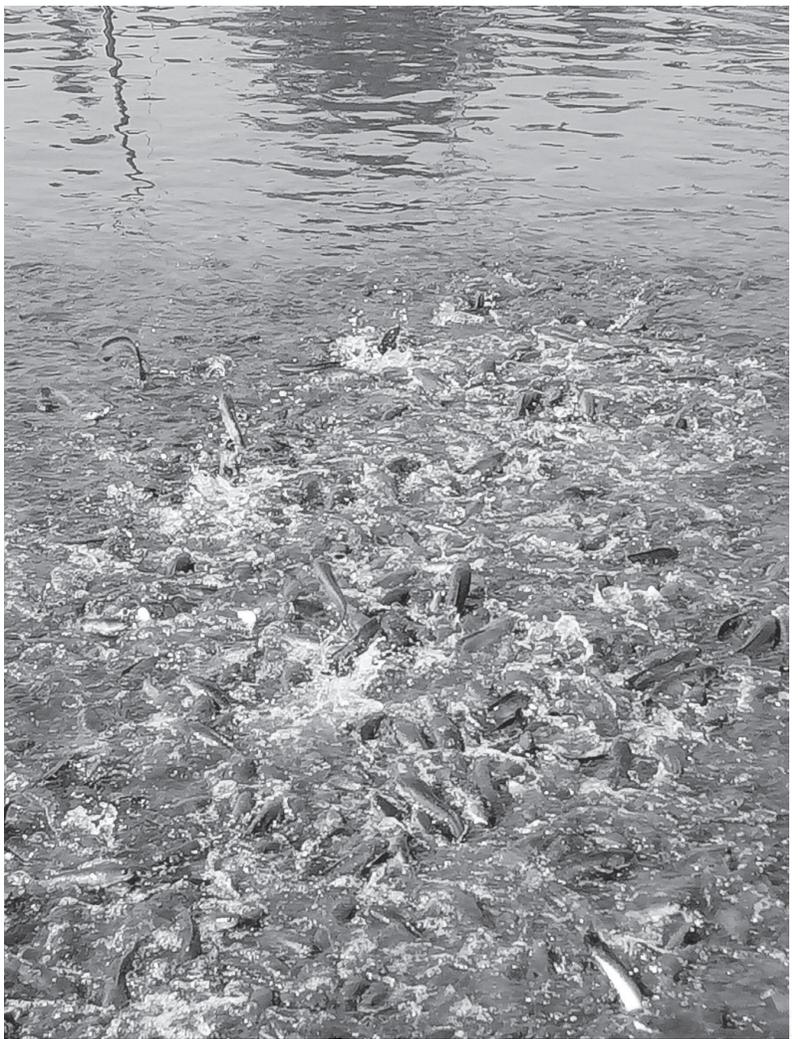
หากใครที่กำลังมองหาแหล่งเพาะเลี้ยงปลาช่อนที่ทำเป็นอาชีพหลัก ถ้าไม่หนีถึงจังหวัดอ่างทองถือว่าผิด เพราะมีการเลี้ยงปลาช่อนอยู่มากมายทั้ง

ฟาร์มเล็กฟาร์มใหญ่ ทว่าส่วนใหญ่ จะเลี้ยงเพื่อจำหน่ายเนื้อให้กับพ่อค้าคนกลางเพียงอย่างเดียว ยกจะหาปลาช่อนที่ผ่านการคัดพันธุ์ไว้เพาะขยายต่อ หรือแปรรูปเพิ่มมูลค่าปลาช่อนของตนเอง

แต่ก็เชื่อว่าจังหวัดอ่างทองจะเลี้ยงในลักษณะดังกล่าวเสียทั้งหมด ในอำเภอวิเศษชัยชาญยังมีหนุ่มวัย

รุ่นอนาคตไกลอย่าง **คุณจักรพันธ์ เชื้อชา** ซึ่งได้ขึ้นแท่นเป็นเจ้าของฟาร์มปลาช่อนตั้งแต่อายุเพียง 18 ปี และพัฒนาทำแบบครบวงจร ทั้งเลี้ยง ขยายพันธุ์ และแปรรูปเพิ่มมูลค่าในวัย 21 ปีเท่านั้น โดยเจ้าตัวเล่าให้ฟังว่าเรียนจบช่างเทคนิคไฟฟ้ามาแต่ชอบเลี้ยงปลา กอปรกับละแวกที่ตนเองอยู่อาศัยเลี้ยงปลาช่อนจำหน่ายเนื้อกันเป็นอาชีพ ส่วนคุณปู่ของคุณจักรพันธ์ก็เลี้ยงปลาช่อนอยู่ด้วย

จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เขาหลงเลี้ยงปลาช่อนจากน้อยๆ ก่อนตั้งแต่อายุ 15 ปี ผ่านไป 3 ปี เริ่มเห็นกำไรชัดเจนขึ้น จึงขอที่ดินจากผู้เป็นปู่ที่ทำอยู่ขยายเพิ่ม 2-3 ไร่ และบริหารงานเองพร้อมกับตั้งชื่อฟาร์มว่า “ปลาช่อนวิเศษฟาร์ม” จนถึงทุกวันนี้

อุปสรรคแรก...ค้นหาปลาช่อนพันธุ์ดีนั้นยากนัก

คุณจักรพงษ์บอกว่า ช่วงแรกมีปัญหาเรื่องลูกพันธุ์ที่จะเลี้ยง เพราะอย่างที่ทราบไปแล้วว่าแถวอำเภอวิเศษชัยชาญจะเลี้ยงเป็นปลาช่อนเนื้อทั้งหมด จึงไม่มีใครเพาะพันธุ์ให้กับมือใหม่หัดเลี้ยงอย่างคุณจักรพงษ์เลย เมื่อสั่งให้ฟาร์มแถวนั้นเพาะพันธุ์ให้ ในราคาลูกพันธุ์ตัวละ 4-5 บาท ก็เจอกับปัญหาต่อมาคือลูกปลาช่อนไม่กินอาหารเม็ด

เพราะปกติปลาช่อนจากธรรมชาติจะกินเนื้อ แต่เขาไม่ยากให้ปลาช่อนกินเนื้อ ซึ่งปลาช่อนเพาะเองบางพันธุ์ก็ยังไม่สามารถทำให้กินอาหารเม็ดได้ ทำให้เจ้าตัวต้องสืบค้นข้อมูลพบว่า ผอ.วินัย จันทับทิม เป็นผู้ที่ย้ายให้ปลาช่อนกินอาหารเม็ดได้ จึงเข้าไปเรียนรู้และสอนเทคนิคต่างๆ พร้อมกับให้พ่อแม่พันธุ์ปลาช่อนมา 10 คู่ และเริ่มเพาะจริงจตั้งแต่ตอนนั้นเป็นต้นมา

ทุกวันนี้คุณจักรพงษ์สามารถผ่านอุปสรรคมาได้สวยงาม พร้อมกับเลี้ยงปลาช่อนอินทรีย์ได้ 100 เปอร์เซ็นต์ ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP เรียบร้อยแล้ว

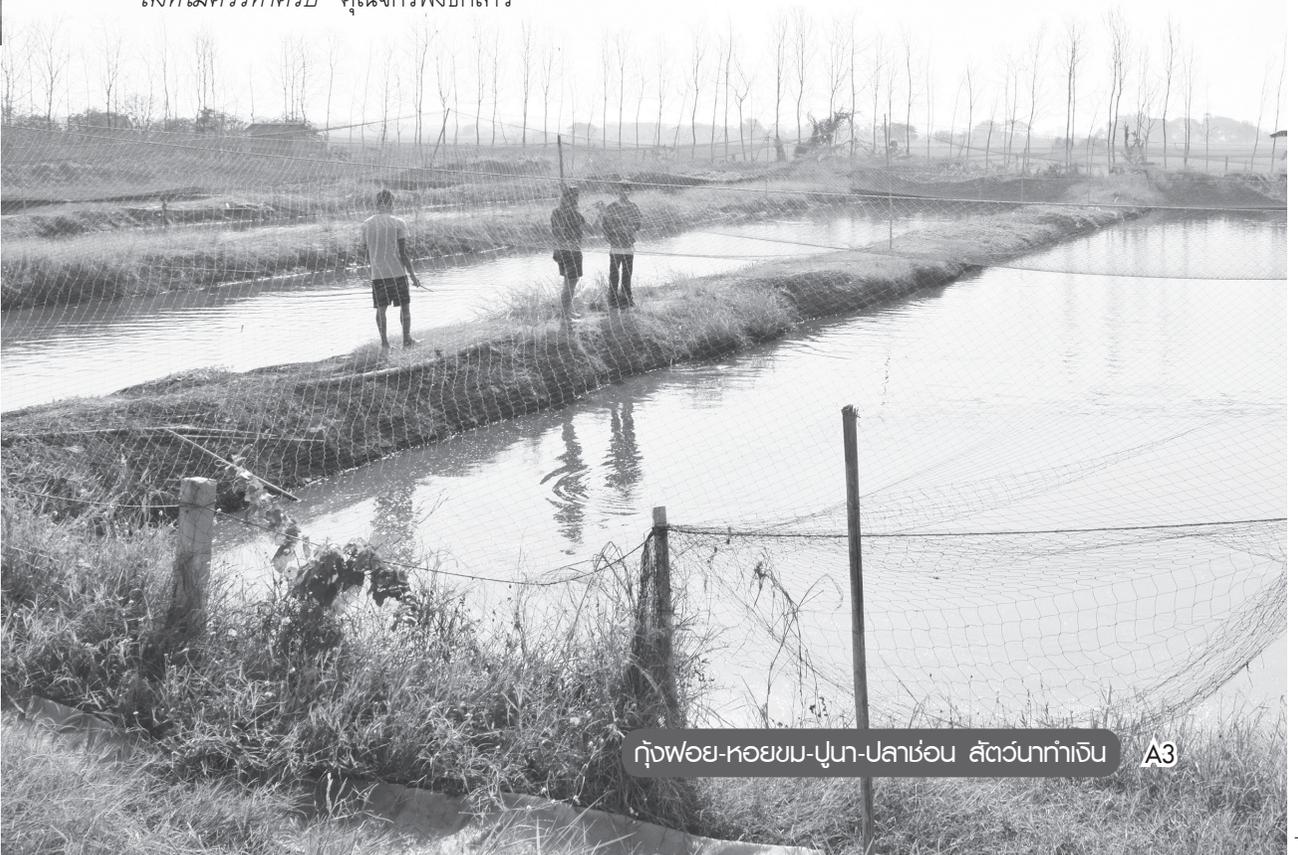
“ผมอยากให้เกษตรกรผู้เลี้ยงปลาช่อนมี GAP รองรับ ถ้าทำตามได้ผ่านหมดแน่นอน อย่างเช่น ปล่อน้ำทั้งต้องมีการบำบัดก่อนจะปล่อยออกไปใช้สารเคมีเช่นพวกยาฆ่าเชื้อราถ้าใช้จะไปอยู่ในเนื้อปลา เวลารับประทานจะก่อให้เกิดมะเร็ง เป็นสิ่งที่ไม่ควรทำครับ” คุณจักรพงษ์กล่าว

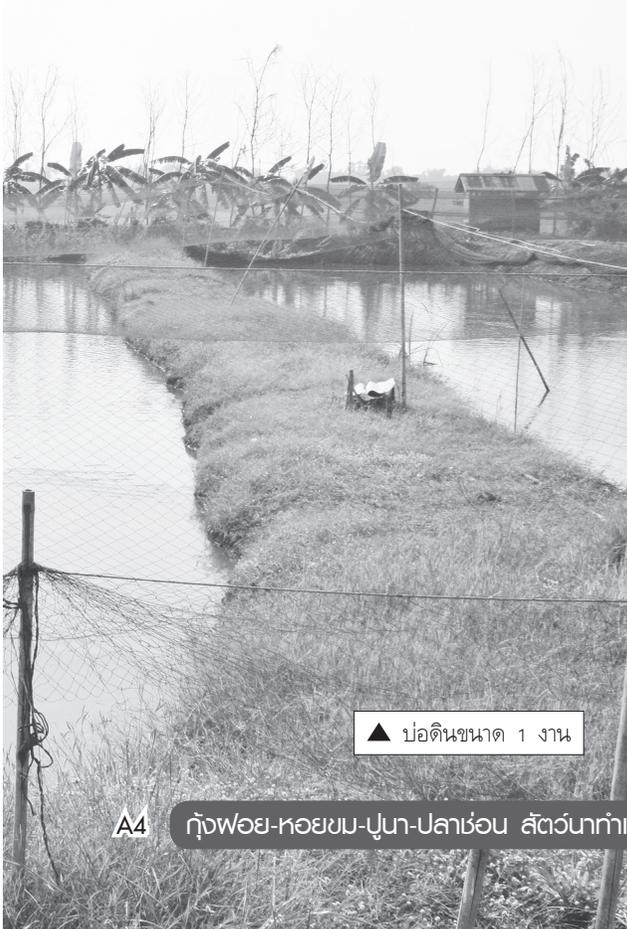
บ่อกิน 1 งาน ทุนน้อยจัดการง่าย & ชื่อปลาช่อน 3 นิ้วเลี้ยง...รอดสูง

ปัจจุบันคุณจักรพงษ์ใช้พื้นที่ทั้งหมด 23 ไร่ ทำเป็นบ่อดิน 14 บ่อ มีทั้งบ่อขนาด 1 ไร่ และขนาด 1 งาน รวมถึงบ่อปูนสำหรับขยายพันธุ์อีก 4-5 บ่อ ซึ่งสำหรับคนที่อยากเลี้ยงปลาช่อน เจ้าตัวแนะนำให้ทำบ่อดินขนาด 1 งาน ดูแลง่ายกำลังดี เลือกลูกปลาช่อนขนาด 3 นิ้วมาขุนเป็นปลาช่อนเนื้อ โอกาสรอดสูงมาก พร้อมอธิบายวิธีการทำบ่อและเลือกปลาช่อนเพิ่มเติมดังนี้

การเลือกปลาช่อนมาเลี้ยง เนื่องจากคนส่วนมากจะเลือกเลี้ยงจำหน่ายเนื้อมากกว่าเพาะพันธุ์ ดังนั้น ควรซื้อปลาช่อนขนาด 3 นิ้ว เพราะว่าอัตราการรอดจะสูงถึง 99 เปอร์เซ็นต์ และเลือกฟาร์มที่ได้มาตรฐาน การจัดการดี อย่างเช่นถ้าหากซื้อปลาช่อนที่ฟาร์มนี้จะมีการรับประกันการตายให้ 7 วันด้วย

การเตรียมบ่อ ที่นี้จะเลี้ยงปลาช่อนโตไว้

▲ บ่อดินขนาด 1 งาน

A4

กุ้งฟอย-หอยขม-ปูนา-ปลาช่อน สัตว์น้ำทำเงิน

ในบ่อดิน และมีบ่อปูนเป็นบ่ออนุบาลลูกปลาช่อน เพื่อให้การจัดการง่ายขึ้น ซึ่งถ้าเป็น**บ่อดิน**สำหรับมือใหม่ควรเลือกขนาด 1 งาน ขุดเป็นสี่เหลี่ยม ต้นทุนน้อยและดูแลจัดการง่ายกว่า ตลอดจนควรดูทิศทางลมด้วยว่าลมมาทางไหนก็ให้ขุดด้านยาวไปตามทางลมพัดไปมา เพื่อให้ลมช่วยพัดทำให้เกิดออกซิเจนในน้ำมากขึ้น

เมื่อขุดบ่อแล้วเอาเลนออกให้หมดตากแดดไว้ 2 สัปดาห์ โรยปูนขาวเพื่อปรับสภาพดินและฆ่าเชื้อโรค จากนั้นเอาน้ำใส่ลงไปสูงประมาณ 1 เมตร ทิ้งไว้ 2 สัปดาห์ เพื่อให้หน้ากับดินปรับสภาพให้เข้ากันก่อนปล่อยปลาลงไป สุขภาพปลาช่อนก็จะดี

▲ ลักษณะบ่อปูนปูกระเบื้องด้านใน

ส่วน**บ่อปูน**สามารถสร้างตามขนาดพื้นที่ที่มีหรือตามแต่เจ้าของต้องการได้ ด้านในจะปูกระเบื้องหรือไม่ปูก็ได้ แต่ของที่จะปูกระเบื้องด้วย ซึ่งถ้าเลี้ยงในบ่อปูนจะจัดการง่ายกว่า แต่ปลาโตช้ากว่าบ่อดิน ต้องถ่ายน้ำทุกวัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกรให้อาหารด้วยถ้าเหลืออาหารเยอะ น้ำเน่าเสียเร็ว จำเป็นต้องเปลี่ยนน้ำบ่อย

สูตรสำเร็จการเลี้ยงปลาช่อนอินทรีย์

หลังจากได้บ่อเลี้ยงและปลาช่อนถูกใจแล้ว คุณจักรพันธ์เผยอีกกว้าง ก่อนเสริมเรื่องการเลี้ยงปลาช่อนแบบหมดเปลือกไว้ดังต่อไปนี้

การเลี้ยงปลาช่อน ให้ปล่อยปลาช่อน 7,000 ตัว/1 งาน (อายุ 4-5 เดือน) ส่วนขนาดบ่อ 1 ไร่ ปล่อยปลาช่อนอายุ 3 เดือน จำนวน 20,000 ตัว ซึ่งสามารถคำนวณอัตราการปล่อยแบบง่ายคือ 1

ตารางเมตร สามารถปล่อยได้ 15 ตัว/ขนาด 3 นิ้ว เลี้ยงประมาณ 3-4 เดือน (หนักประมาณครึ่งกิโลกรัม) สามารถจับจำหน่ายได้ ทั้งนี้ ถ้าเป็นบ่อดินจะมีฝ้าตาข่ายกางปิดหน้าบ่อด้วย เพื่อกันนกกินปลาช่อน เพราะปลาที่นี้จะเชื่องขึ้นม่าวัยกินอาหารด้านบน ไม่ว่ายขึ้นลงเหมือนปลาช่อนทั่วไป ทำให้นกลงมากินปลาได้

การขยายพันธุ์ พ่อแม่พันธุ์ที่เหมาะสมนำมาผสมพันธุ์ควรมีอายุ 1 ปีขึ้นไป สีต้องเป็นสีเขียวอมน้ำตาลถือว่าสุขภาพแข็งแรง ไม่ตัวคดงอไม่เป็นแผลหรือเคยผ่านโรคมาก่อน ซึ่งในบ่อดินที่ตัดปลาช่อนพ่อแม่พันธุ์ไว้แล้วนั้น เวลาจะผสมพันธุ์ให้จับพ่อแม่พันธุ์มาปล่อยไว้ในบ่อปูนก่อน 1 สัปดาห์ เพื่อปรับสภาพลดความเครียดก่อนฉีดฮอร์โมนเข้าไปทั้งตัวผู้และตัวเมีย (ผอ.วินัย จันทับทิม เป็นผู้สอนฉีดฮอร์โมน) ปล่อยพ่อแม่พันธุ์ที่ฉีดฮอร์โมนแล้ว

▲ บ่อดินขนาด 1 ไร่

ในถังพลาสติกทรงสูง 1 คู่/ถัง ตั้งไว้ในที่เงียบเพื่อให้เกิดการผสมพันธุ์กันเองตามธรรมชาติประมาณ 24 ชั่วโมง จะออกเป็นไข่ ให้ตกไข่มาไว้ในบ่อปูน

อนุบาล (ต้องจดรายละเอียดวันที่ ชื่อพ่อแม่พันธุ์ และอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลให้ตรวจสอบย้อนกลับได้) และเปิดน้ำไหลตลอดหากมีไข่เสียจะลอยออกมาให้

▲ ปลาช่อนบ่อดินอายุ 3 เดือน

▲ ต่างทับทิมไว้ฆ่าเชื้อ

▲ อาหารเม็ดสำหรับปลาช่อน

ช้อนออกได้โดยง่าย เลี้ยงไว้ในบ่อปูนประมาณ 1 เดือน จึงนำไปเลี้ยงต่อในบ่อดิน

การอนุบาลลูกปลาจะละเอียดอ่อนมาก เมื่อไหร่ที่ช้อนปลาในบ่อจะต้องฆ่าเชื้อลูกปลาด้วยต่างทับทิมทันที เพราะอาจไปติดบ่ออื่นได้ถ้าหากบ่อที่ช้อนไปเป็นโรคโดยที่เราอาจไม่รู้

การเก็บเกี่ยว เมื่อปลาช่อนอายุประมาณ 4-5 เดือน จะใช้วนทยอยลากปลาขึ้นมาอย่างระวัง ไม่ลากขึ้นมาหมด เพราะจะทำให้ปลาช่อนตกใจไม่กินอาหาร

เน้นสมุนไพรกึ่งกันกึ่งป้องกัน... ปลอดภัยไร้สารพิษ

คุณจักรพันธ์ให้ข้อมูลต่อในส่วนของการดูแลปลาช่อนด้วยว่า

การให้อาหาร ปลาช่อนที่นี้เป็นปลาอินทรีย์อาหารที่ให้จะเป็นอาหารเม็ดของปลาช่อนอัดผสมกับวิตามินซีที่ผลิตขึ้นเอง เพราะส่วนใหญ่วิตามินซีที่ให้ปลากินจะเป็นวิตามินซีแบบผง (สกัดจากสาร

เคมี) แต่ที่ฟาร์มจะทำเองจากดอกกระเจี๊ยบ ซึ่งนอกจากปลาช่อนจะได้วิตามินซีแล้ว ยังช่วยแก้ปัญหาปลาช่อนท้องอืดจากการกินอาหารเม็ด สร้างภูมิคุ้มกันไม่ให้เป็นโรค นอกจากนี้จะใช้ฟ้าทะลายโจรปั่นรวมกับดอกกระเจี๊ยบแล้วผสมกับอาหารให้ปลาช่อนกินด้วย

วิธีการคือ นำดอกกระเจี๊ยบ ฟ้าทะลายโจรที่แห้งแล้วมาปั่นรวมกันจนได้น้ำกระเจี๊ยบ จากนั้นจึงนำมาคลุกเคล้ากับอาหารเม็ดปลาช่อน ผึ่งไว้สักครู่เพื่อให้เม็ดอาหารซึมซับน้ำกระเจี๊ยบกับฟ้าทะลายโจรเข้าไปได้เต็มที่ จนอาหารเริ่มนุ่มนิ่มลง ก่อนนำไปให้ปลาช่อนกิน

หมายเหตุ : อาหารปลาช่อนเบอร์ 1 (เม็ดเล็ก) ให้สำหรับปลาช่อนอายุ 1-2 เดือน เบอร์ 2 สำหรับปลาช่อนอายุ 3-4 เดือน

ปริมาณการให้สำหรับปลาช่อน 3 นิ้ว จำนวน 10,000 ตัว ให้อาหารประมาณ 1 กิโลกรัม/มื้อ จนเมื่ออายุ 3 เดือน จะกิน 100 กิโลกรัมกว่า/มื้อ โดยให้สังเกตถ้าปลาช่อนกินเหลือจึงหยุดให้ ให้

วันละ 2 มื้อ เช้า-เย็น หรือจะขุนช่วงกลางวันด้วยก็ได้ ลักษณะการให้โดยปกติจะเดินขุนไปรอบบ่อ แต่ที่นี้จะให้จุดเดียวกันทุกวัน ก่อนให้จะใช้ไม้เคาะเรียกปลาช่อนมารวมตัวกัน ณ จุดให้อาหารแล้วให้อยู่แค่บริเวณนั้น

การเปลี่ยนน้ำ น้ำที่ใช้เลี้ยงปลาช่อนสำหรับที่ฟาร์มของคุณจักรพันธ์คือน้ำบาดาล และเนื่องจากที่นี่ได้รับมาตรฐาน GAP การเปลี่ยนน้ำสำหรับปลาช่อนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ น้ำจะต้องดีไม่ควรปล่อยไว้จนเป็นสีเขียว ทำให้ต้องเปลี่ยนน้ำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง วิธีการเปลี่ยนน้ำคือ จะนำท่อมาตั้งใช้มอเตอร์ดูดน้ำออกพร้อมกับบำบัดน้ำก่อนปล่อยสู่คลองด้วยต้นรูปไม่สร้างความเสียหายให้กับสิ่งแวดล้อม

โรคของปลาช่อน ปลาช่อนจะเป็นโรคถ้าหากเกิดความเครียด นอกจากนี้หลังจากปลาช่อนอายุ 6 เดือนจะเริ่มเกิดโรค เพราะยิ่งตัวใหญ่ก็จะเกิดโรคนง่าย เช่น โรคโปรโตซัว เลือดออกตามเกล็ด ลูกตาบวม ดวงสว่างคือปลาช่อนจะว่ายหมุนรอบตัวเอง ไม่ตรง เกิดจากเจอปรสิตเจาะสมอง ถ้าเป็นแล้วไม่มีโอกาสรอด วิธีสังเกตคือ หากปลาเริ่มไม่กินอาหารแสดงว่าปลาเริ่มเป็นโรค ทว่าที่ฟาร์มของหนุ่มน้อยคนเก่งจะจับตั้งแต่อายุ 4-5 เดือนจึงไม่พบปัญหาเรื่องโรคของปลาช่อนเท่าไร

ตลอดจนยังป้องกันได้ด้วยต่างทาบทิมล่าเชื้อโรคในน้ำสัปดาห์ละครั้ง และใช้ปูนขาวปรับสภาพน้ำเวลาฝนตก อย่างเช่นฝนตกช่วงเย็นเช้าวันรุ่งขึ้นไม่ให้อาหารแต่โรยปูนขาวแทน

“ปลาช่อนจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับสภาพน้ำ ถ้า น้ำดีปลาช่อนไม่เป็นโรคครับ” คุณจักรพันธ์กล่าว

▲ ตากข่ายกันชนกวมกิ้นปลาช่อน

ปล่อยปลาช่อน 16,000 ตัว หักกนแล้วกำไรเหลือเกือบแสน

ณ ปัจจุบันฟาร์ม “ปลาช่อนวิเศษฟาร์ม” ได้เป็นศูนย์เรียนรู้ให้คนเข้ามาศึกษาดูงาน และจัดตั้งเป็นสหกรณ์รวมตัวกับภาครัฐ เพื่อช่วยให้เกษตรกรสามารถจำหน่ายปลาช่อนได้ราคาดีขึ้น เช่น เกษตรกรของสหกรณ์ที่มีอยู่ประมาณ 15 ราย ทางฟาร์มจะหาตลาดจำหน่ายปลาช่อนสดให้ไปจำหน่ายเอง กิโลกรัมละ 100 บาท และพยายามดันเกษตรกรให้ทำเป็น GAP เพื่อขยายตลาดส่งออกต่างประเทศ